

GEOGRAFIA klasa 3 LO (4-letniego)
Rozkład materiału i plan dydaktyczny OBLICZA GEOGRAFII 3
Zakres podstawowy

Nr lekcji	Temat lekcji	Treści nauczania	Główne cele lekcji w postaci wymagań edukacyjnych Uczeń:	Zapis w nowej podstawie progra- mowej	Proponowane środki dydaktyczne i procedury osiągnięcia celów
I. Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski					
1.	Położenie i obszar Polski. Regiony fizycznogeograficzne	<ul style="list-style-type: none"> • położenie fizycznogeograficzne, matematyczne i geopolityczne Polski • konsekwencje położenia Polski • powierzchnia Polski • granice Polski • obszary morskie • sąsiedzi Polski • regiony fizycznogeograficzne Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy położenia fizycznogeograficznego Polski • przedstawia charakterystyczne cechy położenia matematycznego Polski • prezentuje na podstawie mapy współrzędne geograficzne najdalej wysuniętych punktów • podaje cechy położenia geopolitycznego Polski • ocenia konsekwencje położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski • opisuje granice Polski i wymienia jej sąsiadów • przedstawia obszary morskie wchodzące w skład terytorium Polski • prezentuje na podstawie mapy ogólnogeograficznej podział Polski na regiony fizycznogeograficzne 	XIV.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa ogólnogeograficzna Polski • plansze dydaktyczne • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – cechy położenia fizycznogeograficznego Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – charakterystyczne cechy położenia matematycznego Polski i współrzędne geograficzne najdalej wysuniętych punktów • dyskusja dydaktyczna – cechy położenia geopolitycznego Polski • dyskusja dydaktyczna – konsekwencje położenia fizycznogeograficznego, matematycznego i geopolitycznego Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – granice i sąsiedzi Polski • praca z mapą – obszary morskie wchodzące w skład terytorium Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – podział Polski na regiony fizycznogeograficzne

2. 3.	Budowa geologiczna Polski	<ul style="list-style-type: none"> • Polska na tle jednostek tektonicznych Europy • jednostki tektoniczne Polski • najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia budowę geologiczną Polski na tle struktur geologicznych Europy • uzasadnia, że Polska ma szczególne położenie geologiczne na kontynencie europejskim • wymienia i opisuje na podstawie mapy tematycznej jednostki tektoniczne występujące na obszarze Polski i regionu, w którym mieszka • omawia na podstawie tabeli stratygraficznej najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski 	XIV.2	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • tabele stratygraficzne • plansze dydaktyczne • praca z mapą tematyczną – budowa geologiczna Polski na tle struktur geologicznych Europy • dyskusja dydaktyczna – geologiczne położenie Polski na kontynencie europejskim • praca z mapą tematyczną – jednostki tektoniczne na obszarze Polski i regionu, w którym uczeń mieszka • analiza tabeli stratygraficznej – najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej obszaru Polski
4.	Surowce mineralne Polski	<ul style="list-style-type: none"> • podział surowców mineralnych • rozmieszczenie głównych surowców mineralnych w Polsce • znaczenie gospodarcze głównych zasobów surowców mineralnych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział surowców mineralnych • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce • wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych surowców mineralnych w Polsce • omawia znaczenie gospodarcze głównych surowców mineralnych w Polsce 	XIV.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie związane surowcami mineralnymi Polski • plansze dydaktyczne • praca z tekstem podręcznika – podział surowców mineralnych • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia surowców mineralnych w Polsce • analiza mapy – rozmieszczenie głównych zasobów surowców mineralnych w Polsce • dyskusja dydaktyczna – znaczenie gospodarcze głównych zasobów surowców mineralnych w Polsce

5. 6.	Ukształtowanie powierzchni Polski	<ul style="list-style-type: none"> • czynniki wpływające na ukształtowanie powierzchni Polski • zlodowacenia w Polsce i ich zasięg • formy rzeźby polodowcowej • krzywa hipsograficzna Polski • cechy ukształtowania powierzchni Polski • pasy rzeźby terenu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wpływające na ukształtowanie powierzchni Polski • omawia na podstawie mapy tematycznej zlodowacenia w Polsce oraz ich zasięgi • opisuje na podstawie infografiki formy rzeźby polodowcowej • analizuje krzywą hipsograficzną Polski • podaje cechy ukształtowania powierzchni Polski • charakteryzuje pasy rzeźby terenu i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej Polski 	XIV.4	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym Polski • plansze dydaktyczne • praca z mapą ogólnogeograficzną i geologiczną Polski – czynniki wpływające na ukształtowanie powierzchni Polski • praca z mapą tematyczną – zlodowacenia w Polsce i ich zasięgi • analiza infografiki – formy rzeźby polodowcowej • analiza krzywej hipsograficznej Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – cechy i pasowy układ rzeźby terenu w Polsce
----------	-----------------------------------	--	---	-------	---

7. 8.	Klimat Polski	<ul style="list-style-type: none"> • cechy klimatu Polski • czynniki kształtujące klimat Polski • masy powietrza kształtujące pogodę w Polsce • różnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych i okresu wegetacyjnego w Polsce • różnicowanie klimatyczne w Polsce • charakterystyka klimatologiczna wybranego regionu Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia na podstawie map klimatycznych i klimatogramów cechy klimatu Polski • charakteryzuje na podstawie map i klimatogramów czynniki kształtujące klimat Polski • przedstawia wpływ mas powietrza na pogodę w Polsce • omawia różnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych i okresu wegetacyjnego w Polsce • analizuje różnicowanie klimatyczne Polski na podstawie klimatogramów • prezentuje na podstawie różnych źródeł informacji charakterystykę klimatologiczną wybranego regionu Polski 	XIV.5 XIV.6	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • analiza map klimatycznych i klimatogramów – cechy klimatu Polski • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski i Europy oraz analiza klimatogramów – czynniki wpływające na klimat Polski • dyskusja dydaktyczna – wpływ mas powietrza na pogodę w Polsce • analiza map klimatycznych – różnicowanie przestrzenne temperatury powietrza, opadów atmosferycznych i okresu wegetacyjnego w Polsce • analiza klimatogramów – różnicowanie klimatyczne Polski • praca na podstawie różnych źródeł informacji – charakterystyka klimatologiczna wybranego regionu Polski
----------	---------------	--	---	----------------	--

9.	Zasoby wodne Polski. Sieć rzeczna	<ul style="list-style-type: none"> • zasoby wodne Polski • obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce • przyczyny niedoboru wody w Polsce • cechy sieci rzecznej w Polsce • perspektywa rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania występowania wody na Ziemi • charakteryzuje zasoby wodne Polski • wskazuje na podstawie mapy tematycznej obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce • opisuje przyczyny niedoboru wody w Polsce • prezentuje na podstawie map tematycznych cechy sieci rzecznej Polski i wyjaśnia jej zróżnicowanie • przedstawia perspektywy rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce 	XIV.7 XIV.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie związane ze środowiskiem przyrodniczym Polski • plansze dydaktyczne • burza mózgów – warunki występowania wody na Ziemi • dyskusja dydaktyczna – zasoby wodne Polski • praca z tekstem podręcznika i mapą tematyczną – obszary nadwyżek i niedoborów wody w Polsce • mapa mentalna – przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach Polski • analiza map tematycznych – cechy i zróżnicowanie sieci rzecznej w Polsce • praca z tekstem podręcznika – perspektywy rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce
----	-----------------------------------	--	---	----------------	---

10.	Jeziora w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie jezior w Polsce • najmniejsze i największe jeziora w Polsce • typy genetyczne jezior w Polsce • sztuczne zbiorniki wodne • znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze (w tym turystyczne) jezior i sztucznych zbiorników 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie jezior w Polsce • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski najmniejsze i największe jeziora w naszym kraju • charakteryzuje na wybranych przykładach główne typy genetyczne jezior Polski • przedstawia typy sztucznych zbiorników wodnych i podaje ich przykłady • wykazuje funkcje sztucznych zbiorników i ich rozmieszczenie na obszarze Polski • omawia znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze (w tym turystyczne) jezior i sztucznych zbiorników wodnych w Polsce 	XIV.8	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa ogólnogeograficzna Polski • praca z mapą tematyczną Polski – rozmieszczenie jezior w Polsce • praca z mapą ogólnogeograficzną Polski – najmniejsze i największe jeziora w Polsce • praca z tekstem podręcznika – główne typy genetyczne jezior w Polsce na wybranych przykładach • dyskusja dydaktyczna – typy sztucznych zbiorników wodnych i ich przykłady • praca z tekstem podręcznika – funkcje sztucznych zbiorników i ich rozmieszczenie na obszarze Polski • praca z tekstem podręcznika – znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze (w tym turystyczne) jezior i sztucznych zbiorników wodnych w Polsce
-----	------------------	--	---	-------	---

11.	Środowisko przyrodnicze Morza Bałtyckiego	<ul style="list-style-type: none"> • cechy Morza Bałtyckiego • temperatura i zasolenie wody w Bałtyku • flora i fauna Bałtyku • stan środowiska Morza Bałtyckiego i formy jego ochrony 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje na podstawie mapy tematycznej cechy Morza Bałtyckiego • omawia na podstawie map tematycznych właściwości fizyczne Morza Bałtyckiego – zasolenie i temperaturę jego wód powierzchniowych • odczytuje z mapy tematycznej zasolenie wód powierzchniowych Morza Bałtyckiego • opisuje florę i faunę Bałtyku • przedstawia stan środowiska przyrodniczego wód Bałtyku • omawia formy ochrony Morza Bałtyckiego 	XVI.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa ogólnogeograficzna • praca z mapą tematyczną – cechy Morza Bałtyckiego • analiza mapy tematycznej – właściwości fizyczne Morza Bałtyckiego (zasolenie i temperatura wód powierzchniowych) • praca z mapą tematyczną – zasolenie wód Morza Bałtyckiego • praca z tekstem podręcznika – flora i fauna Bałtyku • praca z materiałem źródłowym – stan środowiska przyrodniczego wód Bałtyku • praca z tekstem podręcznika – formy ochrony Morza Bałtyckiego
12.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
II. Ludność i urbanizacja w Polsce					

13.	Liczba ludności Polski i jej zmiany	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany liczby ludności Polski • podział administracyjny Polski • konsekwencje zmian liczby ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje na podstawie wykresu zmiany liczby ludności Polski • omawia na podstawie wykresu zmiany liczby ludności w miastach i na wsiach oraz podaje przyczyny tych zmian • omawia na podstawie mapy administracyjnej Polski cechy podziału administracyjnego Polski • wskazuje na mapie województwa i ich stolice • omawia zmiany liczby ludności w Polsce i ich konsekwencje • podaje przyczyny wyludniania się określonych regionów Polski 	XV.3 XV.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa rozmieszczenia ludności • mapa administracyjna Polski • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie związane z potencjałem ludnościowym • analiza wykresu – zmiany liczby ludności Polski • analiza wykresu – zmiany liczby ludności w miastach i na wsiach oraz przyczyny tych zmian • praca z mapą administracyjną Polski – cechy podziału administracyjnego Polski • praca z mapą administracyjną Polski – województwa i ich stolice • praca z tekstem podręcznika – zmiany liczby ludności w Polsce i ich konsekwencje • dyskusja dydaktyczna – przyczyny wyludniania się określonych regionów Polski
-----	-------------------------------------	--	---	--------------	--

14. 15.	Struktura demograficzna ludności Polski	<ul style="list-style-type: none"> • przyrost naturalny ludności Polski • współczynnik przyrostu naturalnego • zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego • przyczyny małej liczby urodzeń w Polsce • współczynnik dzietności • struktura ludności według wieku i płci • piramida wieku i płci ludności Polski • starzenie się polskiego społeczeństwa • skutki współczesnych przemian demograficznych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje na podstawie wykresu zmiany przyrostu naturalnego ludności w Polsce • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego • wskazuje na podstawie mapy tematycznej zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego • omawia przyczyny małej liczby urodzeń w Polsce • analizuje na podstawie wykresu współczynnik dzietności w Polsce • prezentuje na podstawie piramidy wieku i płci ludności Polski cechy struktury wieku i płci polskiego społeczeństwa • analizuje piramidę wieku i płci ludności Polski • podaje przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa • charakteryzuje na podstawie danych statystycznych strukturę ludności Polski według wieku i płci • podaje skutki współczesnych przemian demograficznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju 	XV.2 XV.3	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie związane z potencjałem ludnościowym • analiza wykresu – zmiany przyrostu naturalnego ludności w Polsce • ćwiczenia obliczeniowe – współczynnik przyrostu naturalnego • analiza mapy tematycznej – zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego • dyskusja dydaktyczna – przyczyny małej liczby urodzeń w Polsce • analiza piramidy wieku – cechy struktury wieku i płci • analiza wykresu – analiza współczynnika dzietności w Polsce • analiza piramidy wieku i płci ludności Polski • dyskusja dydaktyczna – przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa • analiza danych statystycznych – struktura ludności Polski według wieku i płci • portfolio – skutki współczesnych przemian demograficznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju
------------	---	---	--	--------------	---

16.	Rozmieszczenie ludności w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • gęstość zaludnienia • czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce • skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje na podstawie mapy tematycznej zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce • analizuje na podstawie mapy gęstość zaludnienia według województw • podaje przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce • omawia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce • określa skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce 	XV.1	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie związane z potencjałem ludnościowym • analiza mapy tematycznej – zróżnicowanie gęstości zaludnienia • analiza mapy gęstości zaludnienia – gęstość zaludnienia według województw • praca z tekstem podręcznika – przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce • portfolio – skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce
-----	----------------------------------	--	---	------	--

17.	Migracje	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • cechy współczesnych migracji wewnętrznych • współczynnik salda migracji • migracje zagraniczne • kierunki emigracji Polaków • Polacy na świecie • skutki migracji zagranicznych • przyrost rzeczywisty w Polsce • sytuacja migracyjna w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • opisuje cechy współczesnych migracji wewnętrznych • analizuje na podstawie wykresu wielkość migracji wewnętrznych w miastach • prezentuje na podstawie mapy tematycznej zróżnicowanie przestrzenne salda migracji wewnętrznych w Polsce • omawia przyczyny migracji zagranicznych w Polsce • podaje główne kierunki współczesnych emigracji Polaków • wymienia największe skupiska Polonii na świecie • przedstawia skutki migracji zagranicznych • omawia na podstawie danych statystycznych zmiany przyrostu rzeczywistego w Polsce • oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego • analizuje na podstawie różnych źródeł informacji sytuację migracyjną w swoim regionie 	XV.4 <ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • praca z tekstem podręcznika – przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce • dyskusja dydaktyczna – cechy współczesnych migracji wewnętrznych • analiza wykresu – wielkość migracji wewnętrznych w miastach • analiza mapy tematycznej – zróżnicowanie przestrzenne salda migracji wewnętrznych w Polsce • plakat na temat przyczyn migracji zagranicznych w Polsce • analiza mapy tematycznej – główne kierunki współczesnych emigracji Polaków • praca z mapą tematyczną – największe skupiska Polonii na świecie • analiza SWOT – skutki migracji zagranicznych • analiza danych statystycznych – zmiany przyrostu rzeczywistego w Polsce • ćwiczenia obliczeniowe – współczynnik przyrostu rzeczywistego • ćwiczenia z wykorzystaniem różnych źródeł informacji – sytuacja migracyjna w regionie, w którym uczeń mieszka
-----	----------	---	--	--

18.	Rynek pracy w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • aktywność zawodowa Polaków • struktura zatrudnienia ludności w Polsce • bezrobocie w Polsce • zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia aktywność zawodową Polaków • wymienia czynniki wpływające na aktywność zawodową ludności • określa współczynnik aktywności zawodowej • analizuje na podstawie danych statystycznych i mapy tematycznej strukturę zatrudnienia ludności w Polsce • podaje przyczyny bezrobocia w Polsce • prezentuje na podstawie mapy tematycznej zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce 	XV.5 <ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • dyskusja dydaktyczna – aktywność zawodowa Polaków • burza mózgów – czynniki wpływające na aktywność zawodową ludności • analiza danych statystycznych – współczynnik aktywności zawodowej • analiza danych statystycznych i mapy tematycznej – struktura zatrudnienia w Polsce • burza mózgów – przyczyny bezrobocia w Polsce • portfolio – przyczyny i konsekwencje bezrobocia w Polsce • analiza mapy tematycznej – zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce
-----	----------------------	---	--	---

19.	Urbanizacja i sieć osadnicza w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • sieć osadnicza w Polsce • funkcje miast w Polsce • urbanizacja w Polsce • wskaźnik urbanizacji • zespoły miejskie – aglomeracje • wielkość miast w Polsce • współczesne przemiany polskich miast • osadnictwo wiejskie w Polsce • przemiany w osadnictwie wiejskim w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany sieci osadniczej w Polsce • omawia funkcje miast w Polsce • prezentuje czynniki decydujące o rozwoju miast • wyjaśnia uwarunkowania procesów urbanizacyjnych w Polsce • prezentuje na podstawie wykresu i mapy tematycznej zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce • wyróżnia typy aglomeracji i podaje ich przykłady • analizuje na podstawie wykresu i danych statystycznych wielkość miast w Polsce • analizuje czynniki wpływające na przemiany zachodzące w polskich miastach • charakteryzuje osadnictwo wiejskie w Polsce • podaje przyczyny przemian w osadnictwie wiejskim w Polsce • opisuje współczesne funkcje wsi 	XV.6 <ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie związane z osadnictwem • praca z tekstem podręcznika – zmiany sieci osadniczej w Polsce • dyskusja dydaktyczna – funkcje miast w Polsce • dyskusja dydaktyczna – czynniki decydujące o rozwoju miast • praca z tekstem podręcznika – uwarunkowania współczesnych procesów urbanizacyjnych w Polsce • analiza mapy tematycznej – przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w Polsce • praca z tekstem podręcznika i mapą – typy aglomeracji i ich przykłady • analiza wykresu i danych statystycznych – wielkość miast w Polsce • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na przemiany w polskich miastach • plakat na temat osadnictwa wiejskiego w Polsce • burza mózgów – przyczyny przemian w osadnictwie wiejskim w Polsce • praca z tekstem podręcznika – współczesne funkcje wsi
20.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Ludność i urbanizacja w Polsce</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)			
III. Gospodarka Polski				

21.	Warunki rozwoju rolnictwa w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa • obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa w Polsce • wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na możliwości przemian strukturalnych w polskim rolnictwie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce • prezentuje na podstawie mapy tematycznej regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa • ocenia przyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w swoim regionie • omawia pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce • omawia wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na możliwości przemian strukturalnych w polskim rolnictwie 	XV.7	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie o tematyce rolniczej • praca z tekstem podręcznika – przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w Polsce • praca z mapą tematyczną – regionalne zróżnicowanie przyrodniczych warunków rozwoju rolnictwa • praca z materiałami źródłowymi – przyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa w regionie, którym uczeń mieszka • dyskusja dydaktyczna – wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na możliwości przemian strukturalnych w polskim rolnictwie
-----	------------------------------------	--	--	------	--

22.	Rolnictwo ekologiczne w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • rolnictwo ekologiczne • cechy rolnictwa ekologicznego w Polsce • przyczyny rozwoju rolnictwa ekologicznego • gospodarstwa ekologiczne w Polsce • system certyfikacji gospodarstw ekologicznych w Polsce • oznakowanie żywności ekologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>rolnictwo ekologiczne</i> • omawia cechy rolnictwa ekologicznego w Polsce • przedstawia przyczyny rozwoju rolnictwa ekologicznego • analizuje na podstawie mapy tematycznej przestrzenne rozmieszczenie gospodarstw ekologicznych w Polsce • wskazuje cele certyfikacji i nadzoru żywności produkowanej w ramach systemu gospodarstwa ekologicznego w Polsce • przedstawia i rozpoznaje oznakowanie żywności ekologicznej • omawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju rolnictwa ekologicznego 	XV.8 XV.9	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie o tematyce rolniczej • praca z tekstem podręcznika – rolnictwo ekologiczne • dyskusja dydaktyczna – cechy systemu rolnictwa ekologicznego w Polsce • dyskusja dydaktyczna – przyczyny rozwoju rolnictwa ekologicznego • praca z mapą tematyczną – przestrzenne rozmieszczenie gospodarstw ekologicznych w Polsce • praca z tekstem podręcznika – cele certyfikacji i nadzoru żywności produkowanej w ramach systemu gospodarstwa ekologicznego w Polsce • analiza schematów – oznakowania żywności ekologicznej • analiza SWOT – pozytywne i negatywne skutki rozwoju rolnictwa ekologicznego
-----	--------------------------------	--	---	--------------	--

23.	Przemiany przemysłu w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • stan polskiego przemysłu przed 1989 r. • przyczyny przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • charakter przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • zmiany w strukturze produkcji przemysłowej w Polsce • zmiany produkcji wybranych wyrobów przemysłowych • skutki przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia stan polskiego przemysłu przed 1989 r. • podaje przyczyny przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • określa charakter przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • omawia zmiany w strukturze produkcji przemysłowej w Polsce • przedstawia zmiany produkcji wybranych wyrobów przemysłowych • charakteryzuje skutki przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. 	XV.10	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie o tematyce gospodarczej (ze szczególnym uwzględnieniem polskiego przemysłu) • dyskusja dydaktyczna – stan polskiego przemysłu przed 1989 r. • praca z tekstem podręcznika – przyczyny przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • dyskusja dydaktyczna – charakter przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r. • praca z tekstem podręcznika – zmiany w strukturze produkcji przemysłowej w Polsce • analiza danych statystycznych – zmiany produkcji wybranych wyrobów przemysłowych • dyskusja dydaktyczna – skutki przemian strukturalnych w polskim przemyśle po 1989 r.
-----	------------------------------	--	--	-------	---

24.	Przemysł zaawansowanych technologii w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • cechy przemysłu zaawansowanych technologii • poziom rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • czynniki rozmieszczenia przemysłu high-tech w Polsce • rozmieszczenie ośrodków high-tech w Polsce • działalność badawczo-rozwojowa w Polsce • ośrodki innowacji i przedsiębiorczości • perspektywy rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy przemysłu zaawansowanych technologii • charakteryzuje poziom rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • wymienia czynniki rozmieszczenia przemysłu high-tech w Polsce • przedstawia rozmieszczenie ośrodków high-tech w Polsce • wymienia największe centra badawczo-rozwojowe w Polsce • omawia na podstawie wykresu wydatki na działalność badawczo-rozwojową w Polsce • przedstawia funkcje ośrodków innowacji i przedsiębiorczości • prezentuje na podstawie różnych źródeł informacji hipotezy dotyczące perspektyw rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce 	XV.11	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie o tematyce gospodarczej (ze szczególnym uwzględnieniem polskiego przemysłu high-tech) • praca z tekstem podręcznika – cechy przemysłu zaawansowanych technologii • analiza danych statystycznych – poziom rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce • dyskusja dydaktyczna – czynniki rozmieszczenia przemysłu high-tech w Polsce • dyskusja dydaktyczna – rozmieszczenie ośrodków high-tech w Polsce • praca z tekstem podręcznika – największe centra badawczo-rozwojowe w Polsce • analiza wykresu – wydatki na działalność badawczo-rozwojową w Polsce • praca z tekstem podręcznika – funkcje ośrodków innowacji i przedsiębiorczości • poster przedstawiający hipotezy dotyczące perspektyw rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce
-----	--	--	--	-------	---

25. 26.	Transport w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • uwarunkowania rozwoju różnych rodzajów transportu • przyczyny zmian w polskim transporcie • zróżnicowanie sieci transportowej w Polsce – transport samochodowy, kolejowy, lotniczy, wodny i przesyłowy • przyczyny zmian w sieci transportowej w Polsce • główne węzły i terminale transportowe w Polsce i ich znaczenie dla gospodarki • rola transportu w krajowej gospodarce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia uwarunkowania rozwoju różnych rodzajów transportu w Polsce • opisuje na podstawie schematu przyczyny zmian w polskim transporcie • prezentuje na podstawie wykresu udział transportu samochodowego i kolejowego w przewozach ładunków i pasażerów • omawia zróżnicowanie przestrzenne gęstości dróg utwardzonych w Polsce • omawia na podstawie mapy tematycznej zróżnicowanie gęstości sieci kolejowej w Polsce • przedstawia zmiany w polskim transporcie lotniczym • porównuje na podstawie mapy tematycznej ruch pasażerski w polskich portach lotniczych • przedstawia warunki rozwoju transportu wodnego • określa rolę transportu przesyłowego dla gospodarki Polski • wymienia główne węzły i terminale transportowe w Polsce • omawia rolę transportu w krajowej gospodarce 	XV.12 <ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie na temat transportu • praca z tekstem podręcznika – uwarunkowania rozwoju i struktura transportu w Polsce • analiza schematu – przyczyny zmian w polskim transporcie • analiza wykresu – udział transportu samochodowego i kolejowego w przewozach ładunków i pasażerów • praca z mapą tematyczną – zróżnicowanie przestrzenne gęstości dróg utwardzonych w Polsce • praca z mapą tematyczną – zróżnicowanie gęstości sieci kolejowej w Polsce • dyskusja dydaktyczna – zmiany w polskim transporcie lotniczym • praca z mapą tematyczną – ruch pasażerski w polskich portach lotniczych • dyskusja dydaktyczna – warunki rozwoju transportu wodnego • praca z tekstem podręcznika – rola transportu przesyłowego dla gospodarki Polski • dyskusja dydaktyczna i praca z mapą tematyczną – główne węzły i terminale transportowe w Polsce • plakat na temat roli transportu w krajowej gospodarce
------------	--------------------	--	--	--

27.	Gospodarka morską Polski	<ul style="list-style-type: none"> • cechy polskiej gospodarki morskiej • główne porty handlowe na polskim wybrzeżu • ruch pasażerski w polskich portach morskich • struktura przeładunków w głównych portach handlowych • przemysł stoczniowy • rybactwo i przetwórstwo rybne • możliwości rozwoju gospodarki morskiej w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy polskiej gospodarki morskiej • wskazuje na mapie główne porty handlowe na polskim wybrzeżu • omawia wielkość ruchu pasażerskiego w polskich portach morskich • omawia strukturę przeładunków w głównych portach handlowych w Polsce • charakteryzuje przemysł stoczniowy w Polsce • przedstawia stan rybactwa i przetwórstwa rybnego w Polsce • określa perspektywy rozwoju gospodarki morskiej w Polsce 	XVI.2 <ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna i ogólnogeograficzna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie na temat gospodarki morskiej • analiza danych statystycznych – cechy polskiej gospodarki morskiej • praca z mapą ogólnogeograficzną – główne porty handlowe na polskim wybrzeżu • analiza danych statystycznych – wielkość ruchu pasażerskiego w polskich portach morskich • analiza danych statystycznych – struktura przeładunków w głównych portach handlowych Polski • dyskusja dydaktyczna – przemysł stoczniowy w Polsce • praca z tekstem podręcznika – stan rybactwa i przetwórstwa rybnego w Polsce • poster na temat perspektyw rozwoju gospodarki morskiej w Polsce
-----	--------------------------	---	--	--

28.	Walory turystyczne Polski	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjność turystyczna • walory przyrodnicze i kulturowe rozwoju turystyki w Polsce • polskie obiekty na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • infrastruktura turystyczna i dostępność komunikacyjna • atrakcje turystyczne na przykładzie wybranej trasy wycieczki turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Polski • wymienia czynniki wpływające na zróżnicowanie walorów przyrodniczych Polski • podaje przykłady walorów kulturowych w Polsce • prezentuje polskie obiekty wpisane na <i>Listę światowego dziedzictwa UNESCO</i> • omawia znaczenie infrastruktury turystycznej i dostępności komunikacyjnej dla rozwoju turystyki • projektuje trasę wycieczki turystycznej z uwzględnieniem atrakcji turystycznych w miejscowości lub regionie oraz z wykorzystaniem mapy i odbiornika GPS 	XV.13 XV.14	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • roczniki statystyczne lub inne opracowania statystyczne • plansze dydaktyczne • albumy, czasopisma, leksykony, encyklopedie, słowniki, plakaty, fotografie o tematyce turystycznej • praca z tekstem podręcznika – czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną w Polsce • dyskusja dydaktyczna – czynniki wpływające na zróżnicowanie walorów przyrodniczych Polski • analiza SWOT – walory kulturowe rozwoju turystyki w Polsce • portfolio – polskie obiekty na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • dyskusja dydaktyczna – znaczenie infrastruktury turystycznej i dostępności komunikacyjnej dla rozwoju turystyki • praca z mapą i odbiornikiem GPS – projekt trasy wycieczki turystycznej uwzględniający atrakcje turystyczne w miejscowości lub regionie, w którym uczeń mieszka
29.	Sprawdzenie wiadomości z działu <i>Gospodarka Polski</i> Test sprawdzający (Generator testów i sprawdzianów)				
IV. Stan środowiska i jego ochrona w Polsce					

30.	Stan środowiska w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • stan środowiska w Polsce • źródła zanieczyszczeń powietrza • emisja zanieczyszczeń powietrza • powstawanie i skutki smogu • zanieczyszczenia wód • ochrona wód powierzchniowych • jakość wód powierzchniowych w regionie • odpady przemysłowe i komunalne • degradacja gleb • stan zanieczyszczenia powietrza w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia stan środowiska w Polsce i jego zmiany od lat 90. XX w. • wymienia źródła zanieczyszczeń powietrza • określa na podstawie wykresu wielkość emisji ważniejszych zanieczyszczeń powietrza w Polsce • podaje przyczyny powstawania smogu oraz jego skutki • wymienia przyczyny zanieczyszczeń wód • ocenia na podstawie mapy jakość wód powierzchniowych w Polsce • ocenia jakość wód powierzchniowych w swoim regionie • analizuje na podstawie mapy tematycznej produkcję odpadów przemysłowych i komunalnych w Polsce według województw • wymienia przyczyny degradacji gleb • analizuje na podstawie danych pozyskanych z aplikacji GIS aktualny stan zanieczyszczenia powietrza w swoim regionie 	XIV.10 XIV.11	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • analiza danych statystycznych – stan środowiska w Polsce i jego zmiany od lat 90. XX w. • burza mózgów – źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w Polsce • analiza wykresu – wielkość emisji ważniejszych zanieczyszczeń powietrza w Polsce • praca z tekstem podręcznika – przyczyny powstawania smogu i jego skutki • dyskusja dydaktyczna – przyczyny zanieczyszczeń wód • analiza mapy tematycznej – jakość wód powierzchniowych w Polsce • praca z materiałami źródłowymi – jakość wód powierzchniowych w regionie, w którym uczeń mieszka • analiza mapy tematycznej – produkcja odpadów przemysłowych i komunalnych w Polsce według województw • dyskusja dydaktyczna – przyczyny degradacji gleb • praca z materiałami źródłowymi – aktualny stan zanieczyszczenia powietrza regionie, w którym uczeń mieszka (wykorzystanie aplikacji GIS)
-----	--------------------------	---	--	------------------	--

31.	Ochrona środowiska przyrodniczego w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> • motywy ochrony przyrody w Polsce • formy ochrony przyrody • rozmieszczenie form ochrony przyrody • krajowe i międzynarodowe działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego w Polsce • indywidualne działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia główne motywy ochrony przyrody w Polsce • omawia formy ochrony przyrody w Polsce • wyjaśnia różnicę w sposobie ochrony przyrody w parkach narodowych i rezerwach przyrody • prezentuje na podstawie mapy tematycznej rozmieszczenie różnych form ochrony przyrody w Polsce, w tym w swoim regionie • wymienia przykłady współpracy międzynarodowej na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego • uzasadnia konieczność prowadzenia działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego 	XIV.11	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki, atlasy geograficzne, karty pracy • komputer z programami edukacyjnymi i dostępem do internetu oraz rzutnik multimedialny (w miarę możliwości szkoły) • mapa tematyczna • praca z tekstem podręcznika – główne motywy ochrony przyrody w Polsce • burza mózgów – formy ochrony przyrody w Polsce • praca z tekstem podręcznika – różnice w sposobie ochrony przyrody w parkach narodowych i rezerwach przyrody • analiza mapy tematycznej – rozmieszczenie różnych form ochrony przyrody w Polsce, w tym w regionie, w którym uczeń mieszka • praca z tekstem podręcznika – przykłady współpracy międzynarodowej na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego • portfolio – konieczność prowadzenia indywidualnych działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego
-----	--	---	--	--------	---